

HOLENÍ:
SNADNO A
RYCHLE

HOLENÍ: SNADNO A RYCHLE

Co by měl vědět
každý muž, který se holí

POPRVÉ VYDALA
THE 20TH CENTURY
CORRESPONDENCE SCHOOL
NEW YORK

TATO KNIHA
JE VĚNOVÁNA VŠEM MUŽŮM,
KTEŘÍ ZAŽÍVAJÍ PERNÉ CHVILKY
PŘI HOLENÍ, S NADĚJÍ, ŽE JIM S TĚMITO
CHVILKAMI POMŮŽE.

Ilustrace a grafický návrh:

Maruša Račič

POZNÁMKA PŘEKLADATELE

I když tato kniha vyšla poprvé před více než 100 lety, má nám co nabídnout i dnes. Její značná část se sice zabývá břitvou a přidruženými tématy, což je dnes holicí nástroj jen hrstky vyvolených, ale minimálně zbytek knihy zabývající se holením a potřebnými pomůckami je aktuální i pro ostatní, kteří se holí holicím strojkem.

Byl bych samozřejmě rád, pokud by překlad posloužil k větší propagaci holení břitvou a spoustě mužů vlil krev do žil a pomohl překlenout znalostní propast na cestě za břitvou.

Abych knize dodal na praktičnosti a kontextu, opatřil jsem ji poznámkami pod čarou. Měly by dodávat kontext, kde je ho potřeba, případně téma rozvíjet. Za pomoc s nimi a obsahovou korekci děkuji členům fóra Břitva.cz.

Zároveň jsem se snažil citlivě zařadit i odkazy směřující na relevantní části sortimentu mého e-shopu Gentleman Store, abyste viděli, že spoustu věcí v knize zmíněných je možné dobře pořídit i dnes. Snad mi to nebudete mít za zlé.

Pavel Králíček, listopad 2014

PŘEDMLUVA

Cílem této malé knížečky je poskytnout jasné a celistvé informace o umění holení. Pouze málo mužů nezažívá při holení větší či menší trable, mnoho z nich po pár neúspěšných pokusech své snažení vzdá a svěří se do rukou lazebníka.*

Výhodu má plně ten, kdož se holí sám. Zaprvé se může holit v soukromí. Má svou břitvu, hrnek, mýdlo, štětku a ručníky, které může udržovat dokonale čisté, čímž se vyhne neustálému nebezpečí infekce. Zadruhé nemusí čekat, až uslyší "Další!". Po nutných nákladech na pořízení základního vybavení nemusí již nic dalšího platit, ani službu, ani dýško. Z pohledu času, peněz a zdraví tedy vyhrává muž, který se holí sám.

Jen málo věcí v životě je skutečně obtížných, když člověk ví, jak na to. Holení není žádná výjimka. Umět se holit se dá snadno naučit s dostatkem vůle a potřebnými praktickými znalostmi. Tato kniha, která se (pokud víme) tématu věnuje celistvě jako jediná**, má za cíl právě tyto praktické informace poskytnout. Poslouží jak mužům zvyklým holit se sami, tak úplným začátečníkům. Věříme, že každý muž, který si ji důkladně přečte a bude se jejími instrukcemi řídit, bude s trochou praxe schopen oholit se jednoduše a dokonce lépe, než by dokázal lazebník.

*Dnes se spíše svěří do rukou vícebřitých holítek typu Gillette Mach 3 nebo Fusion.

**V Čechách vyšla v roce 1934 podobná publikace, Odborná nauka holičská od Jana Grigara.

I. VÝBAVA NA HOLENÍ	7
II. BŘITVA	8
III. PÉČE O BŘITVU	13
IV. HOLICÍ STROJEK	14
V. BRUSNÝ KÁMEN	15
VI. JAK POUŽÍVAT BROUSEK	19
VII. OBTAHOVACÍ ŘEMEN	25
VIII. JAK OBTAHOVAT BŘITVU	28
IX. ŠTĚTKA	31
X. HRNEK	33
XI. MÝDLO	34
XII. PĚNA	36
XIII. RADY PRO ZAČÁTEČNÍKY	38
XIV. SPRÁVNÝ ZPŮSOB HOLENÍ	41
XV. PÉČE O TVÁŘ PO HOLENÍ	53
XVI. PODRÁŽDĚNÍ KŮŽE – PŘÍČINA A PREVENCE	55

I.

VÝBAVA NA HOLENÍ

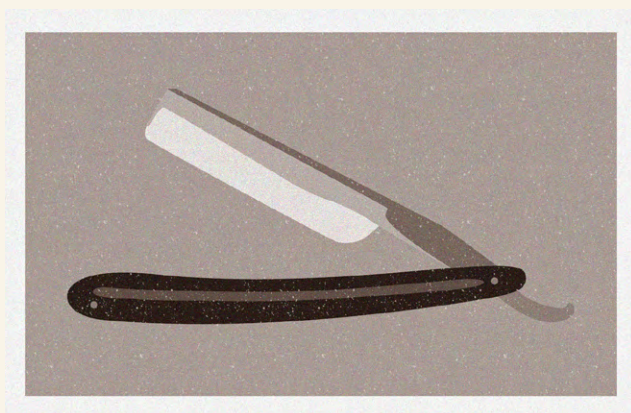
Kvalitní nástroje jsou naprosto nezbytné. Ať byste zacházeli jakkoliv mistrně s podřadnými nástroji, nutně byste dosáhli špatného výsledku.

Pravděpodobně stejné množství chyb vzešlo z používání nekvalitních břitev, obtahovacích řemenů či mýdel jako z nedostatku informací o tom, jak je používat. Abyste dosáhli co nejlepšího výsledku, musí jít nástroje a způsob jejich použití ruku v ruce.

Výbava na holení by měla sestávat z jedné či dvou dobrých břitev, kvalitního obtahovacího řemenu, zrcadla, hrnku, štětky na holení, holicího mýdla a lahvičky Bay rumu nebo jiné vody po holení. Tyto součásti bychom mohli nazvat nezbytnými. K nim můžeme přidat spoustu dalších, jako brusný kámen, magnezium, pudr, kamencové tyčinky, balzámy po holení a další. Nejsou úplně nezbytné, ale každopádně přidají hodně na komfortu a luxusnosti oholení.

II.

BŘITVA

IDEÁLNÍ BŘITVA

Nejdůležitější součást výbavy na holení je samozřejmě břitva. Na jejím výběru z velké části závisí úspěch nebo selhání při holení. Nikdy si nekupujte břitvu jen proto, že je levná: špatná břitva je drahá za jakoukoliv cenu. Nechcete tu nejlevnější, ale nejlepší.

Správně používaná dobrá břitva vydrží roky a po celou dobu bude zdrojem potěšení, kdežto špatná břitva oholí hůře, podráždí pokožku a bude vás spíše štvat. Pokud nějakou takovou břitvu máte, čím dříve ji vyhodíte nebo nahradíte lepší břitvou, tím lépe.

Hlavní bod při výběru břitvy je kvalita oceli. “Kvalitou” je myšlena tvrdosti či pevnost a její následná schopnost dosáhnout dokonalého ostří i po letech. To je bezesporu to nejdůležitější, čemu by se nakupující měl věnovat. Ale jak může tvrdost oceli posoudit bez toho, aniž by břitvu použil? Samotné oko nestačí.

Zrakem dokážete odhalit jen ty nejřvavější defekty. Nepravidelnosti v ostří břitvy, které vznikají nesprávným kalením oceli a nekvalifikovaným broušením, jsou obvykle tak miniaturní, že je nepoznáte, dokud břitvu nevyzkoušíte. Nicméně velice zřetelně přidají ke tření, které vzniká pohybem břitvy po kůži, obzvlášť pokud je tenká a jemná. Existují dva způsoby posouzení tvrdosti břitvy, jeden z nich prakticky neomylný: prohlédnutí ostří pod mikroskopem.

Je známo, že kvalita břitvy přímo odpovídá pevnosti a neporušenosti jejího ostří. Pokud je břitva příliš křehká z důvodu přílišného přehřátí při tvrzení, nebo nedostatečného chlazení při kalení, nepůjde dobře nabrousit, ať se budete snažit při obtahování a broušení sebevíc. Podobné defekty snadno odhalíte pomocí mikroskopu v rukách zkušeného a pozorného pozorovatele.

Zmíněná druhá metoda testování tvrdosti, i když ne neomylná, se nicméně hodí i tomu nejméně zkušenému. Spočívá v cvrnknutí nehtem o čepel a jejím rozezvučení. Pokud vydává čistý a jasný zvuk, můžete usoudit, že je vytvrzena dobře. Pokud není zvuk čistý, je to znamení, že může být vytvrzena nerovnoměrně.

PLNĚDUTÝ VÝBRUS

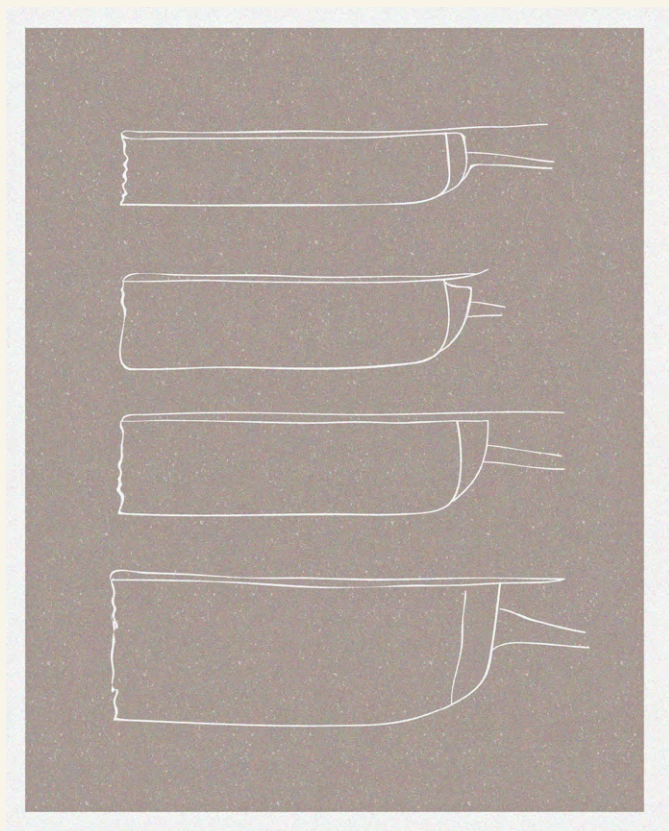
Nejtenčí ostří je vždy to nejostřejší. Čepel by tedy měla být tak tenká, jak dovolí kov, ze kterého je vyrobena. Většina dnešní břitvy je vyráběna s dutým výbrusem, který má konkávní tvar z profilu. Jde o velké zlepšení oproti dříve jedinému klínovému výbrusu. Ostří čepele s dutým výbrusem je tenčí a tedy holí lépe* a snáze se brousí.

Téměř každý typ břitvy může být vyroben jako čtvrtdutý, polodutý nebo dutý (plnědutý). Plnodutá čepel je samozřejmě nejtenčí. S přihlédnutím k faktu, že čím tenčí ostří, tím ostřejší břitva, většina kupujících dospěje k závěru, že plnodutá břitva je ta nejlepší. Podle nás je to chyba: plnodutá čepel není tak vhodná pro holení většiny vousů jako polodutá. U extraduté břitvy je čepel vybroušena do tak malé tloušťky, že určitou vzdálenost od ostří se vůbec nerozšiřuje. Když se takové ostří - tenké skoro jako papír - dostane do kontaktu s tuhým vousem a břitva není držena téměř rovnoběžně s tváří, hodně pravděpodobně se ohne, zvlní a výsledkem bude říznutí.

*Trochu zavádějící, jsou lidé, kteří preferují klínové výbrusy, dříve se vyráběli klínové výbrusy na tvrdé vousy a značily se často "SPECIAL POUR BARBE TRES DURE" - speciál na holení tvrdých vousů.

ŠÍŘKA ČEPELE

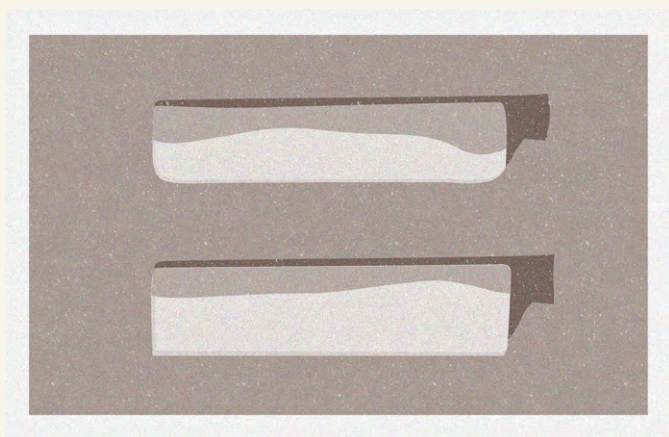
Šířka čepele je další oblast, která si zaslouží pozornost. Začátečníci si pravidelně vybírají příliš široké břitvy. O trochu tenčí břitva o velikosti 4/8 je nejvhodnější pro většinu použití, jelikož se tolik nevlíní jako širší břitvy, ale dokáže dostatečně kopírovat kontury obličeje a obecně se mnohem snáze používá.

RŮZNÉ ŠÍŘKY ČEPELE

ŠPIČKA ČEPELE

Špička břitvy by měla být mírně zaoblena jako na obrázku. Zdá se to jako maličkost, ale ostrá špička čepele pravděpodobně zapříčinila více říznutí než všechny ostatní příčiny dohromady. Pokud máte břitvu s ostrou špičkou, můžete ji zaoblit obroušením na boční straně brousku. Neměli byste na to používat povrch brousku, protože byste ho velice pravděpodobně poškrábali a zničili. Používejte dostatek vody, jinak se čepel přehřeje a to by ji rychle zničilo.

ZAOBLENÁ A OSTRÁ ŠPIČKA BŘITVY

III.

PÉČE O BŘITVU

Dobře se o svou břitvu starejte. Mnoho dobrých břitev bylo zničeno nepozorností a lhostejností ze strany majitele. Životnost břitvy závisí zcela na péči, kterou jí věnujete. Nikdy ji neodkládejte, pokud nebyla důsledně osušena např. kusem semiše. Ani to nezajistí, aby byla dokonale suchá, proto několikrát přejedte po obtahovacím řemenu, nebo ji nechte chvíli schnout na vzduchu, dokud se malé částčky vlhkosti neosušené hadříkem nevypaří. Poté můžete břitvu odložit do krabičky s tím, že až ji příště vydáte, bude v dobré kondici.

Za každou cenu musíte zabránit korozi, obzvlášť korozi ostří, které rezaví rychleji než ostatní části břitvy. Malé rezavé místo na delikátní linii ostří způsobí změknutí a drolení kovu, které zkazí celou břitvu, pokud se dané místo zcela nepřebrousí. V takovém případě ale vždy hrozí, že nové ostří se nepovede dostatečně vybrousit.

Při otírání pěny z čepele nikdy nepoužívejte lesklý nebo hrubý papír. Hedvábný papír je nejlepší. Spoustu mužů toto přehlíží a přejížděním břitvou po lesklém či hrubém papíru ostří ohnou a poté se diví, proč ztratilo svou ostrost. Po papíru přejíždějte šikmo, směrem od ostří, stejně jako při obtahování břitvy.*

*Lepší je používat kůži na dlani, předloktí.

IV.

HOLICÍ STROJEK

V posledních letech se začalo prodávat spousta nových holicích strojků. Výrobce každého z nich tvrdí, že jeho výrobek předčí všechny ostatní a že zrovna oni vyrobili strojek, který způsobí revoluci v holení.

Jedna věc se dá o holicích strojcích říct obecně - že při jejich použití je menší šance se pořezat, ale to jediné se dá říct v jejich prospěch. Samozřejmě, pokud by bylo nemožné oholit se břitvou bez pořezání, pak by se holicí strojek stal samozřejmostí. Reálně každý, kdo má kvalitní a správně ostrou břitvu, důkladně si namydlí obličej, a naučí se - pokud to ještě neumí - jak s břitvou správně zacházet, se nemá čeho bát. Takový muž se pořeže zřídkakdy.

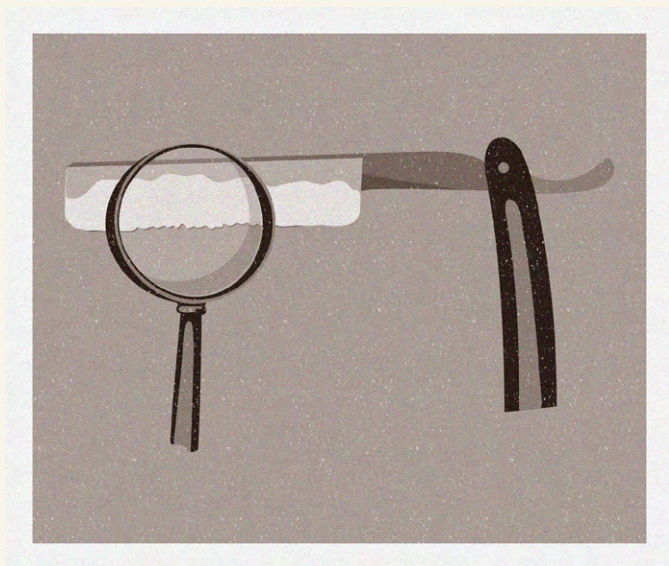
Na druhou stranu, většinu holicích strojků těžko udržíte čisté a suché a tím pádem v bezpečí před rzí. Navíc je jejich obtahování náročné, ba až nemožné. Také se s nimi obtížně zachází. Pravděpodobně na sto tisíc holicích strojků se prodalo ve Spojených státech v posledních letech a divil bych se, kdyby se jich stále používalo více než deset procent.*

*Řeč je o holicích strojcích, které ještě nepoužívaly dnes již běžně dostupné ocelové žiletky, které obtahovat není potřeba a vydrží 3-5 oholení. Dnes jsou tradiční holicí strojky alternativou přetechnizovaných strojků vícebřitých.

V.

BRUSNÝ KÁMEN

Ostří břitvy, pokud se na ně díváte skrze silný mikroskop, vypadá velice odlišně než při pozorování pouhým okem. Nezvětšené ostří vypadá jako jednolitá ničím nepřerušená linie. Ve skutečnosti to tak není, pod mikroskopem se ostří jeví jako velké množství malých špiček, podobně jako zuby pily.

PODOBNĚ VYPADÁ OSTŘÍ BŘITVY POD MIKROSKOPEM

Tyto špičky zubů jdou jeden za druhým po celé délce ostří. Jejich miniaturní velikost a neporušená pravidelnost dodávají břitvě její neskutečnou ostrost. Pokud se břitva ztupí, jsou tyto zoubky nepravidelnější, nestejně a jejich špičky zakulacené. Aby se břitva opět nabrousila, je nutné - tím, že ostří broušením co nejvíce ztenčíme - dostat zoubky zpět do jejich původního stavu. Toho nedosáhnete jen obtahováním, břitvu musíte i nabrousit na brusném kameni.

Někdo si myslí, že jakmile byla břitva jednou nabroušena, stačí ji pouze obtahovat, aby zůstala v dobré kondici. Tento názor vychází od některých výrobců obtahovacích řemenů, kteří chtějí zvýšit prodeje svého zboží. Popisují své řemeny jako "metalizované", nebo jinak ošetřené, takže brousit břitvu už není potřeba. Doporučujeme čtenáři, aby se vyvarovali těchto "zázračných" obtahovacích řemenů. Takto ošetřené řemeny mohou a někdy skutečně zlepšují obtahování, stejně jako pěna aplikovaná na řemen, ale víc než to nedokážou. Jakmile budou všechna podobná příslušenství řemenu plně pochopena, bude nad slunce jasné, že žádný řemen nemůže nahradit brusný kámen.

Cílem broušení břitvy na kameni je co nejvíce zploštit a ztenčit její ostří, jak jen to ocel dovolí. Toho docílíme pomocí malinkých tvrdých zrníček brusného kamene, které narovnají a zbrousí ocel. Obtahovací řemen to nedokáže. Naopak, obtahování břitvy má tendenci místo zašpičatění a zploštění ostří trochu zakulatit. To vyplývá ze samotné pod-

staty obtahovacího řemenu, který se vždycky více či méně prověšuje při obtahování břitvy, a čím více se prověšuje, tím dříve vytvoří zakulacené ostří. A ve stejném poměru jako se ostří zakulatí, také ztrácí svou ostrost. Nejplacatější a nejtenčí ostří je vždy to nejostřejší a jediným způsobem, jak takového ostří dosáhnout, je na brusném kameni.

Před tím, než si vysvětlíme proces broušení, měli bychom si říci pár slov o druzích brousků, aby si čtenář případně mohl kvalifikovaně vybrat.

BRUSNÝ KÁMEN

Existují dva odlišné typy brousků - jeden se nazývá přírodní brusný kámen, protože je vyřezán z přírodního minerálu, ten druhý je vyroben uměle.* Velké množství brousků se vyrábí v různých částech Spojených států, ale jen pár jich je skutečně vhodných pro broušení břitev. Brousek na břitvy musí být jen té nejvyšší kvality. Přírodní brusné kameny se většinou skládají hlavně z křemene, což je jeden z nejtvrdších nerostů. Snadno s ním rozříznete tu nejtvrdší ocel a jeho jemné zrno poskytne břitvě velice hladké ostří. “Arkansas”, nacházející se blízko Hot Springs, je jeden

*Existují 1. přírodní brusné kameny (těžené v přírodě a opracované do požadovaného tvaru), 2. syntetické brusné kameny - syntetické abrazivo s pojivem spečené do požadovaného tvaru, 3. rekonstituované brusné kameny - namletá přírodní abraziva spojená uměle do požadovaného tvaru.

ze známých druhů, ale vzhledem k námaze potřebné pro jeho získání a velkému procentu odpadu při jeho výrobě je nabídka omezená a cena vysoká.

Většina brusných kamenů se do Spojených států dováží. Nejznámější jsou německé vodní brousky* **, olejové brousky z Belgie*** a rakouské brousky od Swatyho. Posledně jmenované jsou velice rozumné, co se ceny týče, a oblíbené mezi holiči. Jsou to uměle vyrobené brousky, v některých ohledech jsou lepší než kameny přírodní. Například v tom, že jsou dokonale hladké a nemají nerovnosti a rozdíly v textuře.

Většina mužů si myslí, že broušení je obtížný proces a měl by se svěřovat pouze zkušeným nožířům**** a holičům. Velice málo mužů si myslí, že si dokážou nabrousit vlastní břitvu. Těžko říct, proč a jak se tento názor rozšířil. Náš názor každopádně je, že broušení břitvy je stejně jednoduché jako její obtahování. Stejně jako v mnoha jiných oblastech, náročnost pramení pouze z představy náročnosti.

*To jsou kameny z oblasti Thuringer, v ČR jim říkáme “durýňáky”, nejznámější jsou tyto kameny prodávané pod značkou J.G. Escher.

**Dnes jsou dost oblíbené japonské brusné vodní kameny a to hlavně syntetické (King, Naniwa, Shapton, Suehiro atd.). U hrubších kamenů (pod #6000) jsou syntetické vodní kameny nejpoužívanější. Japonské brusné kameny získávají na oblibě hlavně kvůli tomu jak specifické ostří tvoří. Mezi břitevníky jsou dál známé přírodní kameny z GB: Charnley Forest, llyn Idwal, Yellow lake, Tam O'Shanter, Čínské z provincie Guangxi (slangově Číňan 12k).

***Nejznámější jsou coticule z Belgie a dnes se nejvíce používají s vodou (dříve se používaly i s olejem).

****Dnes moc nožířů břitvy nedělá a jejich broušení je o dost jiné než u nožů takže je v podstatě hazard dát nabrousit břitvu nožíří nebo brusíči nožů, co nemá s břitvami zkušenosti.

VI.

JAK POUŽÍVAT BROUSEK

Jediným prostředkem na broušení tupé břitvy je brousek, proto je nanejvýš důležitý pro každého, kdo chce udržovat své břitvy v perfektní kondici.

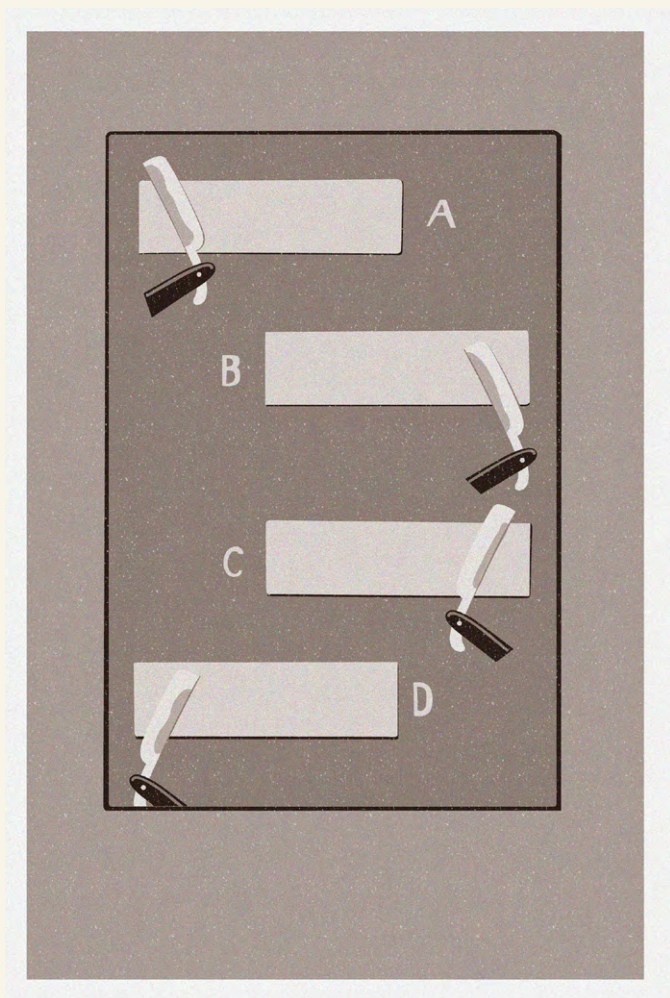
Brousky se zřídka používají suché, většinou jsou navlhčené vodou, pěnou nebo olejem: zaprvé proto, aby se čepel nepřehřívala, což by rychle zničilo její výbrus; zadruhé proto, aby se zbroušené malé ocelové hoblinky neuchytily do pórů kamene, čímž by se brzy ucpaly a výsledkem by byl zaleštěný povrch; zatřetí proto, aby byl povrch brousku co nejhladší.

Před začátkem broušení otřete brousek dočista, poté naneste pár kapek oleje, nebo ho namočte vodou nebo pěnou na holení. Tím se malé zbroušené hoblinky vyplaví a neusadí se na brousku, čímž by se zhoršily jeho brusné schopnosti. S většinou brousků si můžete vybrat, zda-li chcete používat vodu, pěnu nebo olej, ale jakmile použijete jedno, už svou volbu neměňte. Vybrousit dokonalé ostří trvá s olejem trochu déle, ale výsledkem je o něco hladší ostří. Většina holičů používá pěnu, to stejné doporučujeme i začátečníkům.

POKYNY PRO BROUŠENÍ

Brusný kámen, jemnou stranou nahoru, by měl být umístěn rovně na stole nebo jiné vodorovné ploše. (Hrubá strana kamene je zamýšlena čistě jako podstavec a ne pro používání.) Po nanesení pěny na kámen umístěte břitvu na plocho podle Obrázku A. Palcem a ukazováčkem uchopte břitvu za střenku, abyste pevně drželi střenku i ostří. Přejedte ostřím od paty ke špičce směrem dopředu proti ostří se středním tlakem* dokud se nedostanete do pozice na Obrázku B. Nyní, bez zvedání břitvy z kamene, otočte ostří směrem nahoru tak, že bude břitva spočívat na zadní části ostří. Posuňte ji na kameni směrem nahoru a překlopte do pozice na Obrázku C. S přitlakem břitvou přejedte od paty ke špičce a dokončete pohyb jako na Obrázku D. Opět položte břitvu na zadní část ostří a sklouzněte s ní od špičky k patě, aby se dostala do první pozice na Obrázku A. Pokračujte v ostření, dokud není břitva dostatečně ostrá a linie ostří hladká. Poznáte to tak, že velice lehce přejedete břitvou po navlhčeném nehtu na palci. Pokud se ostří na nehet trochu lepí, značí to, že jste naostřili malé zoubky, které značí dokonalé ostří a břitva je připravena na obtahování.

*S tlačáním to nechce přehánět, rozhodně by se neměla čepel deformovat (to se děje při tlačení u plnodutého výbrusu), jde o malý přitlak, v konečných fázích se pak často brousí jen přitlakem, který odpovídá váze břitvy.

JAK POUŽÍVAT BRUSNÝ KÁMEN

Pokud to s ostřením přeženete, vznikne tzv. otřep*, který musí být odstraněn. Stačí s ním přejet jistou rukou po navlhčeném nehtu stejně jako je popsáno výše. Poté břitvou přejedte jednou nebo dvakrát po brousku tam a zpátky, abyste sjednotili všechny části ostří a docílili perfektního výbrusu po celé délce. Tímto úkonem celá operace končí a s ní mizí i strach z její neskutečné náročnosti.

*Vzniká spíš výjimečně na hrubých kamenech a při moc velkém přitlaku a dlouhém broušení.

SPECIÁLNÍ INSTRUKCE

Na následující skutečnosti byste si měli dávat obzvlášť pozor.

Zaprvé, břitva musí ležet naprosto vodorovně, aby se kamene dotýkalo jak ostří, tak hřbet. Pokud se hřbet kamene dotýkat nebude, zkosení ostří bude krátké a tupé.

Zadruhé, při přejíždění po kameni diagonálně proti ostří, by měla být patka zhruba 3-4 cm před špičkou a měli byste se snažit zachovat stejný úhel i při zpáteční cestě a v průběhu celé operace. Tím vybrousíte zoubky ve správném úhlu, to znamená mírně směrem k patce. Dříve jsme připodobnili ostří břitvy k ostří pily, ale je mezi nimi rozdíl: zuby pily jsou skloněny směrem od držadla ke špičce, kdežto u břitvy od špičky směrem k patce. To je principiálně správně, protože pila se tahá směrem od sebe ke špičce, kdežto břitva se obvykle tahá od špičky směrem k patce.

Zatřetí, tlačte stejnou silou na všechny části ostří. S dobrým brusným kamenem budete stačit jen malý tlak.

Čas potřebný na ostření břitvy závisí z velké části na stavu břitvy a tvrdosti ocele, ze které je vyrobena. Pokud je ostří v normálním stavu, to znamená bez defektů, jen ztupené neuváženým použitím obtahovacího řemenu, stačí jen krátké ostření: osm až deset záběrů v každém směru by mělo stačit. Ale pokud má ostří kazy, byť sotva postřehnutelné, bude lepší poslat ji nožíři na přebroušení.

Pokud se o břitvu dobře staráte a obtahujete ji, nebude ji pravděpodobně potřeba ostřit častěji než jednou za šest až osm týdnů. Jakmile to bude potřeba, poznáte to jednoduše, prostým obtahováním už břitvu nenaostříte.

VII.

OBTAHOVACÍ ŘEMEN

Cílem ostření břitvy, jak jsme vysvětlili, je obrousit ostří na co nejtenčí úroveň. Ale když toto dokončíte, stejně nejste u konce, protože ostří je od brousku stále příliš hrubé a nevhodné pro holení obličej. Je potřeba další proces, který se nazývá obtahování. Cílem obtahování není ztenčit ostří, ale zahladit hranu ostří tím, že vyhladíme povrch malých zoubků a perfektně je urovnáme. Tím teprve dosáhne břitva své prvotřídní ostrosti.

Měli byste mít obtahovací řemen nejvyšší kvality. Nezáleží na kvalitě břitvy, pokud budete používat špatný řemen, protože je naprosto nemožné udržet břitvu v dobré kondici s nekvalitním nebo hrubým řemenem. Spousta břitev je neprávem obviňována, i když na vině je obtahovací řemen nebo způsob jeho použití. Vyvarujte se takzvaným ostrčícím přípravkům, které se občas nanášejí na obtahovací řemen jako náhrada ostření. Většina z nich obsahuje kyselinu nebo smírek, který by postupně zničil výbrus břitvy.

Na trhu je spousta druhů obtahovacích řemenů, některé dobré, jiné špatné. Nejběžnější jsou závěsné řemeny z hovězí nebo koňské kůže na jedné straně a

plátna nebo hadice na straně druhé. Některé řemeny nižší kvality mají velice hrubé plátno, které opravdu nedoporučujeme používat, pokud si břitvu nechcete zničit. Podle našeho názoru je hovězí nebo koňská kůže to nejlepší, ale pokud použijete kombinovaný řemen, pak len nebo hadice musí být té nejvyšší kvality.

Řemen by neměl být kratší než půl metru a užší než pět centimetrů. Jeho povrch by měl být velmi měkký a hladký - ne zanesený - to poznáte při promnutí rukou. Neohýbejte řemen, pokud ho zrovna nepoužíváte, pravděpodobně by se zlomil nebo zdrsněl jeho povrch a tím byste poškodili ostří břitvy při dalším použití.

PÉČE O OBTAHOVACÍ ŘEMEN

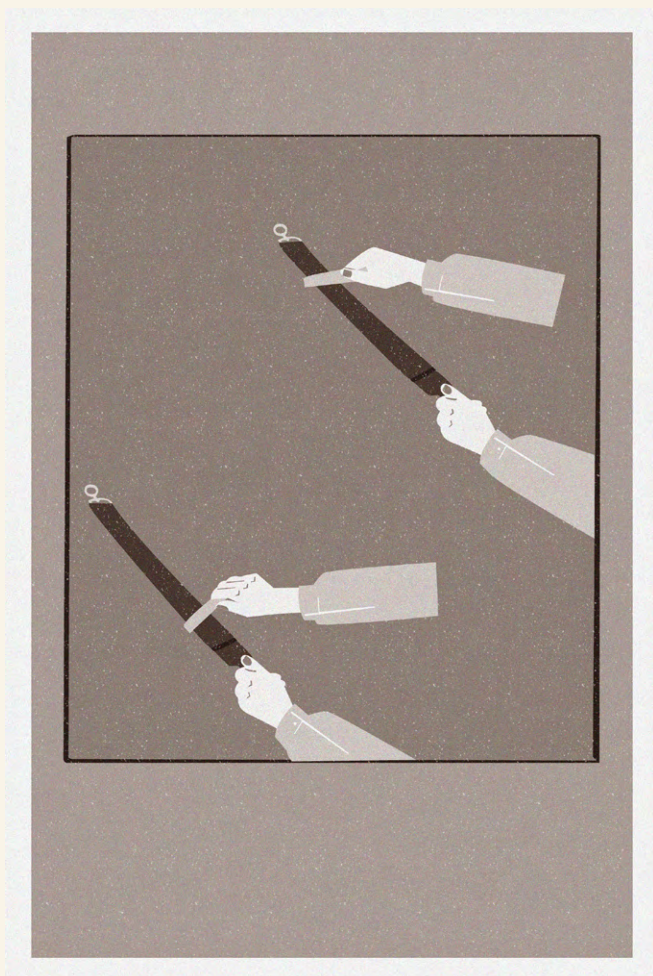
Po nějaké době používání řemenu se může stát, že už správně “nedrží” břitvu, tzn. že po něm břitva přejíždí téměř bez tření a tím pádem se nevyhladí její ostří. Příčinou je vyschnutí a pórovatění řemenu. Nesnažte se to napravit použitím oleje nebo pasty, jen byste situaci zhoršili. Pověste řemen na hák a levou rukou ho co nejvíce napněte. Aplikujte na jeho povrch dobrou hustou pěnu a vmasírujte ji do něj dlaní ruky. Holiči někdy přibijí řemen hřebíčkem na prkno a pěnu do něj dostávají pomocí hladké lahve; každopádně ruka je podobně dobrá a myslíme si, že je to vhodnější způsob. Póry řemenu potřebují pořádně naplnit pěnou, proto zapracovávejte vrstvu za vrstvou až už kůže nic víc nepojme. Poté nechte řemen vyschnout. Tato jednoduchá procedura naprosto změní účinek řemene. Až ho použijete příště, budete příjemně překvapeni a potěšeni jeho zlepšenými vlastnostmi. Bude mít ten správný odpor, který holiči tolik vyhledávají a který je naprosto nutný pro jeho správné fungování.

VIII.

JAK OBTÁHOVAT BŘITVU

Na dveře nebo rám okna umístěte zhruba metr až metr a půl nad zemí hák. Zahákněte za něj kroužek obtahovacího řemenu a levou rukou pevně uchopte držadlo, podobně jako na ilustraci. Řemen by měl být pevně natažen, nesmí se prověšovat, jinak se ostří břitvy zakulatí a bude potřebovat obtahovat často.

Otevřete břitvu tak, aby držadlo a čepel bylo v jedné přímce. Pevně ji uchopte pravou rukou - ukazováček, prostředníček a palec položte těsně za patu, abyste dobře ovládali jak čepel, tak držadlo. S tímto úchopem je jednoduché břitvou otáčet a přejíždět tam a zpátky.

JAK OBTÁHOVAT BŘITVU

Položte čepel vodorovně na vzdálenější konec řemene, jako na obrázku E, s ostřím směrem od sebe. Přejedte břitvou směrem k sobě tak, aby pata byla vždy před špičkou. Na konci řemene břitvu otočte jako na obrázku F. Potom břitvu vedte směrem od sebe, tak aby pata byla opět před špičkou, až ke konci řemene. Znova otočte a opakujte, dokud nebude břitva dostatečně ostrá.

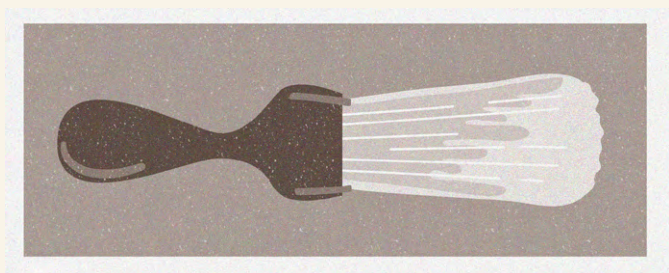
Čepel držte vždy ve stejném úhlu a dokonale naplacato na řemenu. Všimněte si, že pohyby jsou přesně opačné než při broušení. Při broušení jde napřed špička, při obtahování je to pata. Během této operace by se nikdy zadní část čepele neměla zvednout z řemenu. Když budete břitvu otáčet přes záda a nikoli ostří, předejdete říznutí do řemenu.

Začátečník by se neměl pokoušet o rychlé pohyby. Břitvu obtahujte pomalu a rovnoměrně a rychlost zvyšujte postupně, než dosáhnete naprosté jistoty a dokonalosti pohybu.

Pokud je břitva v dobré kondici a nepotřebuje naostřit, stačí patnáct až dvacet tahů každým směrem. Pokud ale břitva naostřit potřebuje, pouhým obtahováním dostatečné ostrosti nedosáhnete. Obvykle je potřeba břitvu obtahovat při každém holení, s tvrdými vousy budete muset možná i vícekrát.

IX.

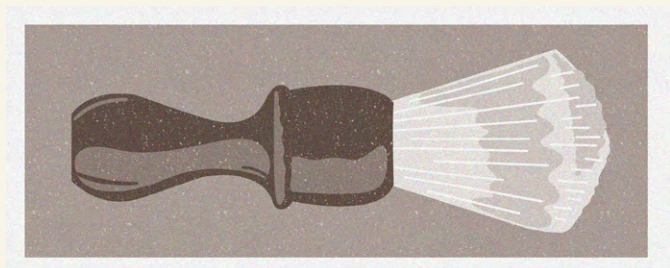
ŠTĚTKA

BOČNÍ POHLED NA KONSTRUKCI ŠTĚTKY NA HOLENÍ

Kupte si dobrou štětku na holení. Levné štětky jsou často v důsledku ty nejdražší a téměř vždy se ukážou jako nevyhovující. Pamatujte, že nejdůležitější částí štětky je vsazení štětin, proto byste mu měli věnovat zvláštní pozornost. Levné štětky jsou často usazeny lepidlem, kalafunou nebo tmelem, který brzy popraská a přestane lepit, přičemž štětiny postupně vypadají. Doporučujeme štětku vyrobenou z kančích nebo jezevcích štětin* zasazených do tvrdé vulkanizované gumy. Takto vyrobená štětka s držadlem ze dřeva, kosti nebo slonoviny zasazená do tvrdé gumy nebude pelichat, nepopraská a s odpovídající péčí vydrží dlouhá léta.

*Jezevčí štětiny jsou nejvhodnější, protože pojmu největší množství vody. Štětky z umělých materiálů nenasajou vodu téměř žádnou a nepůjde s nimi snadno rozdělat pěna.

ŠTĚTKA NA HOLENÍ

Nenechávejte pěnu po holení zaschnout ve štětce, ale důkladně štětku vypláchněte a osušte ji ručníkem, než ji odložíte. Hrnek a štětku byste měli udržovat v čistotě. Jednou za týden je myjte horkou vodou.

X.

HRNEK

Hrnek na holení by měl být kameninový nebo porcelánový a dostatečně velký na to, aby se do něj vešlo běžné kulaté mýdlo na holení. Některé hrnky se vyrábějí se dvěma odděleními - jedno pro vodu a druhé pro mýdlo, ale takové uspořádání není nutné. Není tak praktické jako obyčejný hrnek, protože nezbyvá dostatek místa k vyšlehání pěny.

Pokud je to možné, mýdlo na holení by mělo vyplnit celé dno hrnku, aby mezi ním a stěnami nebylo žádné místo, jinak tudy proteče voda a spodek mýdla bude neustále vlhký. Pokud vaše mýdlo ne úplně vyplňuje prostor hrnku, vyndejte ho a zahřívejte, dokud trochu nezměkne. Potom ho vložte do hrnku zpátky a rukou ho zamáčkněte tak, aby dokonale vyplňovalo prostor hrnku. Pokud se mýdlo začne od stran odlupovat, zatlačte ho stejně jako prvně. Toto je nejpohodlnější způsob používání mýdla na holení.

Snažte se udržovat hrnek důsledně čistý, po každém holení ho důsledně opláchněte, aby v něm nezůstala žádná pěna. Chraňte ho také od prachu.

Někteří používají mýdlo na holení ve formě tyčinky a pěnu vyrábějí přímo na obličeji. I když je to také možné, přikláníme se k tomu, že lepší je pěnu rozdělovat v hrnku a nanášet na obličej štětkou.

XI.

MÝDLO

Hned po břitvě je mýdlo ta nejdůležitější součást výbavy na holení. V jeho správném použití tkví opravdové tajemství snadného holení. Břitva může být sebelepší, ale pokud nejsou vousy pořádně namydlené dobrým mýdlem, holení bude všechno, jen ne potěšení. Používejte pouze mýdla určená na holení, za žádných okolností mýdla na ruce nebo sprchová mýdla. Jejich pěna není určená na holení, pravděpodobně by zanechala pokožku podrážděnou a hrubou.

Obecně převažuje nesprávná idea ohledně funkce mýdla. Většina lidí si myslí, že mýdlo je určeno pro změkčení vousů, protože měkké vousy se nejsnadněji holí. To není pravda. Mýdlo se používá ne proto, aby vousy změkčilo, ale aby dosáhlo úplně opačného efektu - aby vousy ztvrdly a zkřehly a tím pádem kladly břitvě odpor. Vous je, jak je dobře známo, trubička složená z žilkovité tkáně vyrůstající z kořínku, která vylučuje olejovité látky. Tyto látky pronikají vousem a činí ho měkčím a poddajným. V této přirozené podobě je velice těžké vous oholit břitvou a je to ještě těžší, pokud vousy dále změkčíte horkou vodou. Spousta lidí to tak dělá, proto se nemůžou di-

vit, že jim přijde holení těžké. Kvůli tomu totiž vousy změknou a zplihnou, proto po nich břitva buďto přejede, nebo je oholí pouze částečně, ohne je dozadu a přeřízne po délce, přičemž je povytáhne z jejich lůžka, což udělá z holení bolestivý proces. Mýdlo má efekt opačný. Obsahuje buďto zásadité látky, uhlíčan draselný nebo sodný, které se při namydlení vousů spojí s jejich oleji, neutralizují je a tím pádem učiní vousy tvrdými a křehkými, tedy snadněji oholitelnými. Kvůli čistotě a hygieně by měl být obličej před holením omytý od prachu a špíny, která by mohla otupit ostří, ale před nanesením pěny obličej dobře osušte ručníkem.

XII.

PĚNA

Před vyšleháním pěny zkontrolujte, zda-li je mýdlo v hrnku umístěno dle předchozích instrukcí. Naplňte hrnek vodou, nechte ho pár vteřin stát, potom vodu vylijte. Většinou dostatečné množství vody přilne k hrnku, mýdlu a štětce. Nyní za pomoci štětky začněte šlehat pěnu, přičemž střídejte míchací a šlehací pohyby, dokud nevytvoříte dobrou hustou pěnu. Čím více budete štětkou třít o mýdlo, tím hustější vznikne pěna. Hodně záleží na tom, aby pěna byla tak akorát. Pokud je řídká a vodovatá, půjde se vám oholit špatně. Čím krémovější bude, tím lépe budou působit zásadité látky na vousy. Některá horší mýdla vytvářejí pěnu velice rychle, klidně do poloviny hrnku, ale je řídká a nevydrží dlouho, takže než si oholíte jednu tvář, na druhé už pěna zmizí. Dobré mýdlo vytváří hustou a krémovou pěnu, která vydrží po celou dobu holení.

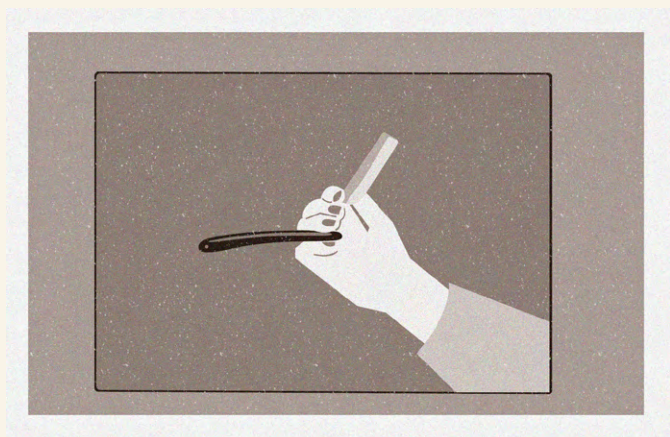
NANÁŠENÍ PĚNY

Pěnu naneste štětkou na obličej, pokryjte jí všechna místa, která chcete oholit. Poté ji prsty důkladně masírujte do vousů tak dlouho, dokud nebude mít dost času na to vousy vytvrdit. Mimo břitvy v perfektní kondici je toto nejdůležitější krok: není možné se snadno oholit, pokud není obličej dostatečně pokryt pěnou a pěna vmasírovaná do vousu. Ještě jednou přejedte obličej i štětkou, abyste pěnu rovnoměrně rozetřeli a poté začněte s holením, než pěna vyschne. Pokud vysychá během holení, trochu navlhčete štětku a naneste čerstvou vrstvu. Pokud připravíte svůj obličej podle těchto instrukcí, dobrá břitva přejede po obličejí tak snadno, že se holení stane čistým potěšením.

XIII.

RADY PRO ZAČÁTEČNÍKY

Pokud jste mladý muž, který se teprve začíná holit, je důležité začít správně. Je stejně snadné naučit se správnou i špatnou techniku. Nemyslete si, že holení je jakkoliv náročná činnost - není na tom nic těžkého, pokud víte, jak na to. Možná jste to již neúspěšně zkoušeli, ale pokud nyní budete následovat instrukce obsažené v této knize, není důvod, proč byste měli mít s holením nějaký problém.

SPRÁVNÝ ZPŮSOB ÚCHOPU BŘITVY

Přiložená ilustrace ukazuje, jak správně uchopit břitvu. Všimněte si, že držadlo je otočeno směrem dozadu od paty břitvy. První tři prsty spočívají na zádech břitvy, malíček zachycený o výčnělek za držadlem a palec blízko prostředka na spodní straně břitvy. V této pozici, kdy držadlo pomáhá s rovnováhou, budete mít břitvu pod kontrolou a je jen malá šance, že se říznete. Tento úchop vystačí téměř po celou dobu holení, i když bude možná nezbytné mírně ho změnit, když budete holit specifické části, například krk, nebo místa pod čelistí. Ale ať už břitvu uchopíte jakkoli, musíte ji mít v každém okamžiku dokonale pod kontrolou. Tento úchop určitě doporučujeme začátečníkům, ale pokud jste si dlouhodobým holením zvykli na jiný úchop, jakákoli změna bude náročná a nedoporučujeme ji.

TAH BŘITVOU

Co člověk, to jiný tah břitvou. Někomu přijde nejlepší tah dlouhý a pomalý, jiný se holí krátkými a rychlými tahy. Každý musí objevit, co mu vyhovuje nejvíce. Ale některé principy fungují pro každého. Nejdříve byste měli začít s pomalým a rovnoměrným tahem, který můžete prodlužovat, jak budete získávat větší jistotu. S praxí přijde i vyšší rychlost.

Položte břitvu naplacato na obličej. Netlačte s ní dolů proti vousům, ale držte ji šikmo ve směru pohybu. Obecně byste se měli holit po směru růstu vousů, takto:

Holení proti směru růstu vousy tahá a dráždí pokožku, pokud jsou vousy navíc tvrdé a krouť se, může se za ně ostří zachytit, sklouznout a říznout.

POLOHA ZRCADLA

Zrcadlo by mělo pokud možno viset mezi dvěma okny, aby když se do něj podíváte, světlo dopadalo přímo na obě strany obličeje. Pak budete mít dobrý přehled o každé straně. Odepněte si límec.* Abyste zabránili ušpinění košile, položte si kolem krku ručník. Jednoduše, pohodlně, po stranách ho můžete připnout.

*V době vydání knihy ještě převládaly u košil odepínací límce. Sloužily čistě praktickému účelu – díky nim se košile nemusely prát tak často, stačilo prát pouze límce.

XIV.

SPRÁVNÝ ZPŮSOB HOLENÍ

HOLENÍ PRAVÉ TVÁŘE

HOLENÍ PRAVÉ TVÁŘE

Natáhněte se levou rukou přes hlavu a prsty napněte pokožku směrem nahoru, tím vytvoříte hladkou plochu k oholení. Správnou pozici můžete vidět na ilustraci. Holte směrem dolů, dokud nebudete mít zhruba polovinu tváře oholenou, poté sjedte prsty levé ruky dále dolů do poloviny tváře a opět kůži natáhněte. Pokračujte v holení, dokud neoholíte celou pravou tvář až do poloviny brady a pod čelistí.

HOLENÍ PRAVÉ TVÁŘE POD ČELISTÍ

HOLENÍ PRAVÉ TVÁŘE POD ČELISTÍ

Nakloňte hlavu směrem doleva s mírně zvedlou bradou. Prsty levé ruky napněte kůži pod čelistí. Holte směrem dolů, pokud stejným směrem rostou i vousy, v opačném případě směr otočte. Nikdy byste neměli holit proti směru růstu vousů při prvním holení tváře, pokud se tomu můžete vyhnout. Udržujte kůži co nejvíc napnutou, aby mělo ostří co nejlepší povrch k oholení a tím pádem byla menší šance se pořezat.

HOLENÍ LEVÉ TVÁŘE

HOLENÍ LEVÉ TVÁŘE

Prsty levé ruky položte mírně před a o trochu výše než ucho a napněte kůži pohybem nahoru. S břitvou v pravé ruce, špičkou směřující mírně nahoru, se natáhněte přes obličej (jako na obrázku výše) a holte směrem dolů. Při holení spodních části tváří a brady levou ruku posuňte dolů, abyste udrželi kůži dobře napnutou.

HOLENÍ LEVÉ TVÁŘE POD ČELISTÍ

HOLENÍ LEVÉ TVÁŘE POD ČELISTÍ

Pro mnohé je toto nejobtížnější fáze holení, protože pokožka je zde velice citlivá a snadno se podráždí, pokud s ní nezacházíte jemně. Pro snadné oholení zvedněte bradu, nakloňte hlavu doprava a co nejvíce kůži napněte levou rukou. Holte směrem dolů, pokud vám vousy nerostou v opačném směru, což se někdy stává. V takovém případě holte směrem opačným.

Při holení kníru stáhněte horní ret co nejvíce dolů. Vzhledem k silnému svalu nebudete muset použít pro napnutí kůže levou ruku.

HOLENÍ KRKU POD BRADOU

HOLENÍ KRKU POD BRADOU

Zakloňte se a zvedněte bradu. Břitvu držte v pravé ruce a prsty levé ruky napněte kůži směrem dolů. Vždy byste se měli snažit udržovat kůži co nejnapnutější, čímž značně snížíte riziko pořezání se a oholíte se mnohem snadněji.

HOLENÍ KRKU POD BRADOU

DRUHÉ KOLO HOLENÍ

Pokud vyžadujete opravdu dokonalé oholení, musíte celý obličej oholit ještě jednou. Před začátkem párkrát obtáhněte břitvu. Namydlete obličej stejně jako poprvé, ale není potřeba pěnu prsty vmasírovávat. Jednoduše ji naneste štětkou.

Při druhém holicím kole se někteří holí opačným tahem. To znamená, že se holí směrem nahoru proti růstu vousů, místo směrem dolů po směru jako napoprvé. Tím dosáhnou mimořádně hladkého oholení, ale pokud jsou vousy tvrdé a hutné a pokožka tenká a citlivá, může být po holení podrážděná a vousy budou zarůstat. Pravděpodobně nejlepší způsob je oholit se podruhé lehce stejným směrem jako napoprvé. Každý muž by si toto měl rozhodnout podle své zkušenosti.

XV.

PÉČE O TVÁŘ PO HOLENÍ

Většina mužů, kteří se sami holí, si myslí, že po oholení už mají hotovo. To je velká chyba. Podceňují důležitost správné péče o tvář po oholení. Jednoduchý a snadný způsob péče o pokožku po oholení spočívá v důkladném opláchnutí pěny vodou a poté nanesení buďto vilínové vody, bay rumu nebo jiného přípravku na obličej následovaným malou vrstvičkou pudru. To je zhruba vše, na co bude mít normální muž čas.

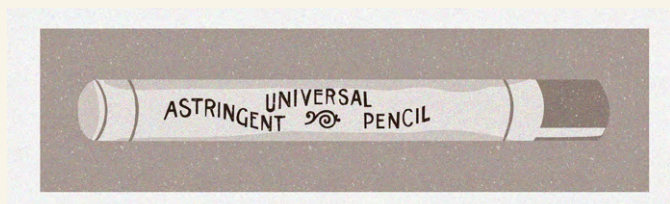
Abyste pokožku obličeje udrželi zdravou, jednou za čas byste měli přistoupit k trochu sofistikovanější proceduře. Doporučujeme následující: důkladně obličej omyjte od pěny a poté aplikujte horký ručník, tak horký, jak jen snesete. Horko a vlhkost vyženou do tváří krev, otevřou póry a pomůžou pokožce tváře. Poté naneste vilínovou vodu a obličej důkladně promasírujte. Není žádná jiná pokožce prospěšnější procedura. Spousta lidí má problém s prokrveností obličeje kvůli slabému nebo pomalému srdci, v důsledku toho se mnoho malých žilek zacpává. Masáž stimuluje krevní oběh, přivádí krev z vnitřních okruhů až na povrch a zaplňuje mnoho miniaturních žilek těsně pod povrchem kůže, čímž dochází k "tonickému efektu" a pokožka je opět energická a zdravá.

CO DĚLAT, KDYŽ SE ŘÍZNETE

Pokud se při holení říznete, obvykle to má jasné příčiny, kterým se jednoduše vyhnete. Existuje šest základních příčin:

- 1–Holení se tupou břitvou.
- 2–Holení se břitvou s ostrou špičkou.
- 3–Holení se břitvou, která je příliš tence vybroušena, takže její ostrí pruží a ohýbá se při kontaktu s obličejem.
- 4–Nesprávné držení břitvy.
- 5–Holení proti směru růstu vousů.
- 6–Holení ve spěchu.

Pokud se vyhnete všem zmíněným chybám a budete dávat odpovídající pozor, zřídka se říznete. Ale pokud k tomu dojde, je dobré vědět, jak se o ranku postarat. Pokud je ranka malá, někdy na ni stačí jen zatlačit. Zabalte prsty do ručníku a jednoduše se ranku snažte stlačit. Pokud to nepomůže, použijte svíravý prostředek (kamenec). Kamencové tyčinky vyrobené přesně pro tento účel jsou nejlepší a najdete je v každé drogerii. Pokud nemáte tyčinku, můžete použít kamencový blok. Každopádně se nechte říznutím odradit, někdy se to stane i tomu nejlepšímu holiči.

XVI.

PODRÁŽDĚNÍ KŮŽE – PŘÍČINA A PREVENCE

Někteří muži téměř vždy po oholení trpí pálením a podrážděnou kůží. Přesně pro ně máme několik doporučení, které jim, jak doufáme, velice pomohou, nebo dokonce problém odstraní úplně.

Nejčastější příčinou podráždění kůže je bezesporu tupá břitva. Pokud je břitva naostřená, vousy snadno přeřízne a k žádnému podráždění nedojde. Ale když je břitva tupá, namísto snadného přeříznutí vousu po některých jen sklouzne, jiné přeřízne podélně, ale tahá za konečky vousů všech. Kvůli tomu musíte přejíždět stejné místo znovu a znovu, abyste dosáhli hladkého oholení. Výsledkem je podráždění, které často trvá i v době, kdy se jdete holit znovu. Proto jsou citlivé části pokožky ve stavu neustálé podrážděnosti. Řešení je nasnadě, dát pozor, aby břitva byla vždy ostrá a připravená.

Další příčinou je tření krku o límec košile. Pokud je okraj límce obnošený a hrubý a přichází do styku s citlivou kůží, je skoro jisté, že ji bude dále dráždit. Příliš hladké oholení je také častá příčina. Tehdy stačí vynechat druhé kolo holení a holit se pouze jednou.

Některé levnější toaletní vody jsou padělané a ob-

sahují složky, které určitě nemají na kůži dobrý vliv. Používejte jen ten nejlepší bay rum nebo jinou vodu po holení. Pokud problémy přetrvávají, doporučujeme použít čistý extrakt z vilínu, který seženete v každé drogerii. Zklidňuje pokožku obličej a uleví od pálení.

Někdy je problém v přílišném obsahu alkálií a drasla v mýdlu. Ta nejlepší mýdla se cíleně vyrábějí s demulcentickým a antiseptickým účinkem, takže jsou téměř nedráždivá. Po holení skutečně smyjte z obličej veškeré zbytky mýdla, během holení se pěna zapracovala do pórů kůže, proto ho odstraníte pouze důkladným omytím.

Podráždění pramenící z nemoci nebo krevních problémů byste měli konzultovat se svým lékařem.

Někteří muži jsou k podráždění kůže náchylnější než jiní. Ti s tenkou a citlivou pokožkou a tvrdými a hutnými vousy jsou náchylní nejvíce, ale i u nich lze předejít většině problémů správnou péčí.